

tarpeita ja toiveita huomioivaan Venäjän ja Itä-Euroopan tutkimuksen seuraan! Lisätietoa verkkosivuilta: www.viets.fi

Katalin Miklóssy
puheenjohtaja

Hallituksen jäsenet vuonna 2010:
Sari Autio-Sarasmo
Kimmo Elo

Tapani Kaakkuriniemi
Tintti Klapuri
Arto Luukkanen
Jukka Pietiläinen, varapuheenjohtaja
Mari Ristolainen
Arseni Svnarenko
Joni Virkkunen, sihteeri
Marina Vituhnovskaja
Mikko Ylikangas

sölle värikkäästi, miksi tutkia kääntäjien ja tulkkien roolia politiikan, kulttuurin ja muun vaihdon yhteydessä.

Tohtori Cathie Carmichael on keskittynyt tutkimuksessaan ja opetuksessaan Itä-Euroopan historiaan, erityisesti nationalismiin, etnisyyteen ja väkivaltaan entisen Jugoslavian alueella. Alustuksessaan hän keskittyi kertomaan kokemuksistaan toimittua erikoisnumeroa *Europe-Asia Studies* -lehteen. Hän toimitti erikoisnumeron eri-ikäisten, entisen Jugoslavian alueelta tulevien tutkijoiden kanssa. Jugoslavian sotaan väljästi liittynyt esitys nosti esille kaksi konferenssin teeman kannalta mielenkiintoista seikkaa. Ensinnäkin sen, miten lapsuutensa 80-luvun Jugoslaviassa viettäneille tutkijoille on ominaista lähestyä sosialismin aikaa aivan uusista näkökulmista ja käyttää monipuolisia tutkimusaineistoja, esimerkiksi *youtube*-videopalvelua ja sen Jugoslavian sodan aikaisia uutisvideoita. Kysymys uuden tutkijasukupolven ja Venäjän ja Itä-Euroopan tutkimuksen vallitsevien käsitteistöjen suhteesta herätti ajatuksia ja kommentteja myös yleisössä. Venäjän ja Itä-Euroopan tutkimusta ovat luonnehtineet vastakkainasettelut, jotka ajan kuluessa ovat lieventyneet ja menettäneet merkitystään. Näin ounasteltiin käyvän myös sosialismin ja postsocialismin käsitteille, joilla vielä tällä hetkellä on vahva rooli Venäjän ja Itä-Euroopan tutkimuksen jäsentämisessä.

Päivän toisessa yleisistunnossa kuultiin Helsingin yliopiston tutkijakollegiumin tutkijan, tohtori Dina Hapajevan luento jälkineuvostoliittolaisen Venäjän historiallisen muistin problematiikasta. Hapajevan esitystä voi luonnehtia kulttuuripessimistiseksi luennaksi postsocialistisesta massatietoisuudesta. Hapajeva puhui erityisesti historiasuhteesta ”valikoivan amnesian” tai

---

Idäntutkimuksen uudet tuulet

Venäjän ja Itä-Euroopan tutkimuksen päivät, Helsinki 8.–9.3.2010

Kahdeksannet Venäjän ja Itä-Euroopan tutkimuksen päivät järjestettiin Helsingissä yhden väli vuoden jälkeen maaliskuun alussa. Venäjän ja Itä-Euroopan tutkimuksen seuran (viets) järjestämä konferenssi on säännöllisesti koonnut yhteen alan tutkijoita ja opiskelijoita ympäri Suomea. Tämän vuoden seminaarin teema ”Idäntutkimuksen uudet tuulet” valotti niin ajankohtaisia tutkimussuuntauksia kuin nuorten tutkijoiden asemaan ja tieteelliseen julkaisemiseen liittyviä seikkoja.

Konferenssin avasi VIETS:n puheenjohtaja, professori Soili Nystén-Haarala, joka puheenvuorossaan loi katsauksen viime vuonna kaikessa hiljaisuudessa 20 vuotta täyttäneen seuran historiaan ja muuttuneeseen tehtävään. Alun perin Venäjän ja Itä-Euroopan tutkimuksen edistäjäksi perustetun seuran tehtävä on vuosien varrella muuttunut samalla kun alan tutkimuksen asema Suomessa on vahvistunut. Erityisesti Helsingin yliopiston Aleksanteri-instituutti on ottanut vastuuta seuran alkuperäisestä tehtävästä, ja viime vuosina seuran toiminta on keskittynyt *Idäntutkimus*-lehden julkaisuun ja tutkimuspäivien järjestämiseen. Nystén-Haaralan mukaan seuran

toiminnassa on myös pikku hiljaa tapahtunut nuorennusleikkaus, ja hallituksessa olikin päätetty, että seuran toiminnan erityinen painopiste tulee jatkossa olemaan nuorten tutkijoiden työurien edistäminen. Tavoitteena on erityisesti työpaikkojen luominen nuorille tutkijoille. Yksi konkreettinen ele oli seuran päätös jakaa matka-apuraha ICCEES 2010-konferenssiin. Monien hyvien hakemusten vuoksi matka-apuraha päädyttiin lopulta arpomaan kaikkien hakijoiden kesken, Ira Jänis-Isokankaan onneksi. Venäjän ja Itä-Euroopan tutkimuksen seura valitsi konferenssin aluksi pitämässään vuosikokouksessa uudeksi puheenjohtajakseen tohtori Katalin Miklóssyn.

Maanantain ensimmäisen yleisistunnon puhujiksi oli kutsuttu professori Birgit Menzel Mainzin yliopiston kääntämisen, kielen ja kulttuurintutkimuksen tiedekunnasta sekä tohtori Cathie Carmichael Itä-Anglian yliopiston taiteiden ja humanististen tieteiden tiedekunnasta. Professori Menzelin alustus käsittelee kielenkääntäjien ja tulkkien ristiriitaista roolia erityisesti Venäjän ja länsimaiden välisissä poliittisissa suhteissa. Hän korosti usein näkymättömänä ja samalla epäluotettavana pidettyjen välittäjien suurta merkitystä eri kielten ja kulttuurien välisten suhteiden ylläpitämisessä ja perusteli ylei-

”tukahduttetun muistin” tilana. Hän selitti puheenvuorossaan nykyvenäläistä massatietoisuutta tukeutuen kyselytutkimukseen, julkisten diskurssien seurantaan sekä ennen kaikkea analysoimalla venäläistä nykykirjallisuutta.

Vampyyrifiktion yleistyminen yhtenä venäläisen postmodernin kirjallisuuden alalajina sai Hapajeva vertaamaan jälkineuvostoliittolaista tilannetta goottilaiseen yhteiskuntaan ja painajaiseen, ”jonka sankareita voivat olla vain vampyyrien ja ihmissusien kaltaiset hirviöt”. Hapajeva näkee uusien venäläisten kulttiromaaniin, kuten Viktor Pelevinin *Empire V* (2006, suom. *Viides maailmanvalta*) ja Sergei Ljukjanenkon supersuosituksen ja elokuvana myös maailmaa kiertäneen teoksen *Notšnoi dozor* (1998, *Yövärtija*), suorittavan sosiologian tehtävää, eli selittävän suurelle yleisölle yhteiskunnallisen muutoksen vaikutusta kansalliseen moraliin. Vampyyri populaarifiktioin sankarina kertoo Hapajevan mukaan pettymyksestä ihmiskuntaan moraalisen koodin tuottajana. Goottilaisen verennimijäyhteiskunnan sankarin lojaliteetti kohdistuu vain ja ainoastaan arvoasteikossa ylempänä olevaan johtajaan, jonka tahtoa hän kaikessa toiminnassaan mekaanisesti ja säännönmukaisesti toteuttaa. Tässä fiktiossa voi nähdä, taas kerran, pilkahduksen Stalinista kaikkien isoveljien esikuvana, ja Hapajeva pyrkiikin selittämään populaarifiktioin kautta tämän päivän suhdetta menneisyyden hirmuhallintoon, mutta myös ”yhteiskunnallista muutosta, joka on piilossa tai vasta tuloillaan”.

Stalinin kiillotettu kuva näkyy vampyyrifiktiota (joka siis Hapajevan mukaan kertoo kuvan kiillotamisen negatiivisista seurauksista) suoraviivaisemmin esimerkiksi joissakin uusimmissa historiankirjoituksissa, joissa entinen neuvostojohdaja kuvataan ”tehokkaaksi ja kylmänviileäksi

manageriksi”, jonka toimet olivat suorastaan välttämättömiä maan modernisaatioprosessissa. Näin ollaan tultu historiantulkintaan, jonka mukaan stalinismi (ja sosialismin aika yleensä) nähdään normaalina, väistämättömänä ja välttämättömänä vaiheena Venäjän suurvallan historiassa ja näin ollen sen kanssa ei ole myöskään tarvetta enää nykypäivänä tehdä tiliä. Tämä historiantulkinta on vastakkainen perestroikan aikaiselle ja 1990-luvulla jatkuneelle keskustelulle, jonka mukaan sosialismi, ja stalinismi sen huipentumana, nähdään poikkeustilana ja moraalisenä notkahduksena historian kulussa. Ja juuri tällaisen itsereflektiivisen historiadiskurssin Hapajeva näkee tukahtuneen uuden kansallisen identiteetin ja myös kansallisen historian rakennusprosessissa, johon nyt haetaan aineksia suurmiesikoneista, aina Pietari Suuresta Staliniin.

Hapajevan analyysi on vaikuttava, mutta se herättää myös kysymyksiä populaarifiktioin analysoinnista historiallisena dokumenttina. Voiko fiktiivistä teosta käsitellä historiografisena tekstinä asettamatta sitä ensin osaksi tiettyä kirjallisuuden traditiota? Voiko satojen suosittujen populaaritekstien joukosta poimia vain muutaman edustamaan kokonaista historiakäsitystä? Näin fiktiivinen teos on kuin väärästävää peiliä tai kristallipalloa, josta yhteiskunnan kasvoja voidaan katsoa, jopa ennustaa. Mutta kuinka peilistä nähtyä tulisi välttää eteenpäin ja kuinka voidaan välttää suurimmat tulkinalliset sudenkuopat?

Konferenssin kolmannessa yleisistunnossa puheenvuoronsa pitivät Aleksanteri-instituutin tutkijat Sari Autio-Sarasmo ja Katalin Miklóssy otsikolla ”Monitasoinen vuorovaikutus kylmän sodan tutkimuksessa” sekä venäläisen kirjallisuuden tutkija Tomi Huttunen aiheesta ”Itsetään syntyminen venäläisessä

kulttuurissa”. Autio-Sarasmo ja Miklóssy esittelivät Knowledge through the Iron Curtain -tutkimusprojektissa rakentunutta uutta historiantutkimuksen paradigmat kylmän sodan tutkimukseen. Tässä viitekehityksessä kylmää sotaa tarkastellaan konflikti-näkökulman sijaan tiedon, teknologian ja ideoiden siirron sekä yhteyksien näkökulmasta, jolla se haastaa perinteistä kaksinaapaista itä-länsi-asetelmaa. Projektin lähtökohtana on käsitys siitä, että perinteisen rautaesiripun kahtiajako ei ollut täysin selkeä, ja että myös muilla tasoilla kuin suurvaltojen välillä tapahtunut vuorovaikutus oli merkityksellistä kylmän sodan aikana ja lopulta myös sosialismin kaatumisessa. Itä- ja Länsi-Euroopan keskellä nähtiin ehdottoman rajan sijaan olleen epämääräinen toiminnallisuuden kenttä.

Autio-Sarasmon ja Miklóssyn esittelemä paradigma toisin sanoen paikantaa merkityksellisen vuorovaikutuksen ja tietojen vaihdon myös suurvaltatasoa alemmille tasoille ja eri tasojen keskinäiseen vuorovaikutukseen, mikä on uutta etenkin historiantutkimuksessa. Heidän mukaansa historiantutkimuksessa keskeiset käsitteet, kuten kylmä sota, rautaesirippu, itäblokki tai satelliitit pikemminkin rajoittavat kun antavat mahdollisuuksia aikakauden uudelleen tarkasteluun. Eurooppa idän ja lännen välissä muodosti ns. interaktiivisen toiminnan kentän, jossa mahdollistui hyvin monimuotoinen vuorovaikutus. Eri vuorovaikutuksen tasoilla oli erilaisia pieniä toimijoita, kuten kansainvälinen nuorisoliike tai eri ammattiliitot, joiden välinen kanssakäyminen oli merkityksellistä kylmän sodan ajan sosialistiselle järjestelmälle. Samalla nämä alemmat vuorovaikutuksen tasot mahdollistivat pienten toimijoiden ohella myös suurvaltojen ja sotilasliittojen toiminnan. Tutkijoiden mukaan tämä vapaa tila oli tarpeellinen

erityisesti Neuvostoliitolle, jonka intresseissä oli suurvaltaroolin ohessa toimia aivan tavanomaisena kansallisvaltiona suhteissaan niin sosialisti- kuin länsimaiden kanssa. Rautaesirippu oli olemassa, mutta monilla vuorovaikutuksen tasoilla sillä ei juuri ollut merkitystä.

Uusi paradigma on nähty kansainvälisesti kiinnostavana, vaikka tutkijat itse näkevät sen edelleen marginaalisena. Yhtenä merkinä kiinnostuksesta voidaan pitää kylmään sotaan keskittyneen viimesyksyisen Aleksanteri-konferenssin esitelmähdotusten tulvaa. Monitasoisen vuorovaikutuksen paradigma on keskiössä myös Miklóssyn uudessa *Competition in Socialist Society* -tutkimusprojektissa. Projekti tulee keskittymään 60-luvulta alkaneeseen ajanjaksoon, jolloin sosialismin kehitystä alkoi määrittää yhä enemmän taloudellinen tehokkuusajattelu ja kilpailu lännen kanssa. Kiinnostuksen kohteena oleva kilpailu tapahtui monin osin juuri tällä epämääräisellä yhteistyön tasolla.

Tomi Huttunen loi esitelmässään katsauksen Venäjän kulttuurintutkimuksen nykytilaan ja ajankohtaisiin teemoihin. Autio-Sarasmon ja Miklóssyn lähestymistavan kaltainen monitasoinen ja moniulotteinen tutkimusote on ollut ominaista kulttuurintutkimukselle jo pidempään. Nykyistä Venäjän kulttuurin tutkimusta ei Huttusen mukaan määrittele mikään yksittäinen paradigma, vaan tutkimus on pikemminkin jakautunut kahtia, yhtäältä venäläiseen kulttuuriantropologiseen paradigmaan ja toisaalta eurooppalais-amerikkalaiseen kulttuurintutkimuksen (*cultural studies*) paradigmaan. Tämä perinpohjainen kahtiajako ei ole välttämättä kulttuurintutkimukselle eduksi, mutta suomalaiselle tutkimukselle Huttunen näkee siinä erinomaisen mahdollisuuden. Suomalaisilla on hyvät yhteydet

kahtia jakautuneen tutkimuskentän molempiin laitoihin sekä erinomaiset puitteet venäläisen kulttuurin tutkimukselle, joista Huttunen nosti esiin erityisesti maantieteellisen naapurisuuden, EU:n antaman erityisaseman Venäjän tutkimuksessa sekä yksittäisenä seikkana erinomaisen slaavilaisen kirjaston. Näiden vahvuuksien varassa suomalaisella kulttuurintutkimuksella on mahdollisuus, Huttusen sanoin, olla kolmas, synteettinen voima, kahden erillisen tutkimusparadigman parhaiden palojen yhdistämisessä.

Itsestään syntyminen ajatus venäläisessä kulttuurissa on yksi Huttusen monista Venäjän kirjallisuuden ja kulttuurin tutkimusaiheista. Itsestään syntyminen, autogenesis, käsite on Huttusen mielestä keskeinen Venäjä-tutkimuksessa ja laajemmin Venäjää ymmärrettäessä. Huttusen mukaan ”venäläisen kulttuurin tutkiminen ei tule toimeen ilman ennakoimattomuuden äärimmäisiä ilmiöitä”, jollaisiksi voidaan katsoa esimerkiksi Pietarin kaupungin rakentaminen tai 1900-luvun alun avantgarde, joka aktiivisesti julisti omaa itsestään syntyneisyyttään. Näin ollen autogenesis on ennen kaikkea kysymys kielteisestä suhtautumisesta traditioon ja myös pesäeron tekemisestä ympäröivään yhteiskuntaan. Itsestään syntyneisyyttä korostava kulttuurinen ilmiö haluaa tietoisesti olla käsittämätön aikalaisille ja ympäröivälle yhteiskunnalle. Huttusen näkemyksen mukaan autogenesis on pohjimmiltaan kyse kieleen liittyvästä problematiikasta. Ennakoimattoman ilmiön koetaan syntyneen kuin itsestään, koska sen käsittelyyn ei ole olemassa asianmukaista kieltä ja vasta vaiheittain tapahtuva kritiikki, analyysi ja adaptaatio luovat käsitteistön, jolla itsestään syntyneistä sekä myös sen olosuhteita voidaan alkaa ymmärtää.

Huttunen kuitenkin muistutti, ettei mikään ilmiö, edes kirjallisuudessa tai taiteessa yleisemmin, synny yhteiskunnallisessa tyhjiössä, vaikka se kuinka julistaisi omaa autogenesisistään.

Venäjän ja Itä-Euroopan tutkimuksen päivät päätti tiistai-ilta-päivän pyöreän pöydän keskustelu, joka pureutui tieteelliseen julkaisemiseen. Keskustelua johti Suomen Akatemian ohjelmapäällikkö Mikko Ylikangas ja keskustelijoina mukana olivat Cathie Carmichael Itä-Anglian yliopistosta, kirjailija ja toimittaja Anders Björnsson Södertörnin korkeakoulusta Tukholmasta sekä Aleksanteri-instituutista toimituspäällikkö Elina Kahla ja tutkimusjohtaja Markku Kangaspuro. Keskustelussa sivuttiin julkaisemisen trendejä yleisemmin, mutta keskustelun painopiste käsitteli tasapainoa omalla äidinkiellä ja toisaalta englanniksi julkaisemisen välillä. Venäjää ja Itä-Eurooppaa tutkivalle englantia voidaan pitää jo ensisijaisena julkaisukielenä, mutta panelistit kehittivät julkaisemaan myös omalla äidinkiellään. Markku Kangaspuro korosti sitä, että myös suomenkielisillä julkaisuilla on huomattava yleisö ja samalla suomenkielinen julkaiseminen tukee yliopistojen ns. kolmatta tehtävää, eli tutkimustiedon levittämistä ympäröivään yhteiskuntaan.

Kiintoisa lisä julkaisukielestä käytyyn keskusteluun oli Aleksanteri-instituutin vierailovan tutkijan, tohtori Vlad Strukovin pitämä puheenvuoro, jonka aiheena oli verkkojulkaisu *Digital Icon: Studies in Russian, Eurasian and Central European New Media*, jonka numerot ovat vapaasti luettavissa netissä kolmella kielellä: englanniksi, saksaksi ja venäjäksi. Strukovin puheenvuoron myötä keskusteltiin myös siitä, millaisia uhkia ja mahdollisuuksia sisältöjen siirtyminen verkkoon tuo mukanaan. Yliopisto edistää

vahvasti verkkojulkaisujen yleisty-
mistä ja *Idäntutkimus*-lehden
osalta kehitys nähtiin ensisijaises-
ti ongelmallisena: ilmainen verk-
kojulkaisu heikentäisi tilaajien
motivaatiota tilata paperilehteä,
mikä uhkaisi eri tavoin koko
julkaisuprosessia.

Yleisistuntojen ja pyöreän
pöydän keskustelun ohella kon-
ferenssin molempina päivinä
järjestettiin työryhmiä, joissa
omasta tutkimusaiheestaan esi-
telmői miltei 50 Venäjän ja Itä-
Euroopan tutkijaa Suomesta ja
ulkomailta. Kokonaisuudessaan
konferenssi oli varsin onnistunut
ja temaattisesti eheä, mistä kiitos
kuuluu Venäjän ja Itä-Euroopan

seuralle. Yleisistunnot olivat
hyvin suosittuja ja keskustelu
niissä oli vilkasta. Konferenssin
jälkeen näyttääkin siltä, Venäjän
ja Itä-Euroopan tutkimus kiinnos-
taa edelleen. Nopeasti muuttuvat
Venäjä ja Itä-Eurooppa tarjoavat
nykypäivän tutkimukselle jatku-
vasti uusia ärsykeitä. Loittoneva
kommunismien ja kylmän sodan
aikakausi ei silti menetä merki-
tystään, vaan uudet näkökulmat ja
uudet tutkijasukupolvet takaavat
sen, että myös kuva historiasta on
vielä kaukana valmiista.

Markus Kainu
Saara Ratilainen

Politiikkaa, poikkitiedettä ja inkivääripikkuleipiä

**The British Association for Sla-
vonic and East European Stud-
ies (BASEES) Conference, Fitz-
william College, Cambridge,
27.–29.3.2010.**

Cambridgen jokakeväinen BA-
SEES-konferenssi tarjosi katta-
van joskin kirjavan katsauksen
uuteen, pääasiassa brittiläiseen
Venäjä-tutkimukseen. BASEESin
pääosassa oli aiempien vuosien
tapaan politiikka ja media, mutta
myös kielen-, kulttuurin- ja kirjal-
lisuudentutkimus oli hyvin esillä.
Konferenssiin oli ilmoittautunut
noin 230 osanottajaa, joista suo-
malaisia kymmenen.

Edellisestä vuodesta poiketen
ohjelmassa oli jonkin verran
myös poikkitieteellisiä paneele-
ja. Vaikka sää Cambridgessa oli
kolea, olivat narsissit jo kukassa,
ja viimevuotisilta publiin pakene-
maan pakottavilta raekuuroiltakin
vältyttiin. Ruokailu oli järjestetty
perinteiseen tapaan Fitzwilliam
Collegen saliin, ja sessioiden
välillä keskusteltiin tieteestä
hillitysti inkivääripikkuleipien ja
teekupposen äärellä.

Venäjän politiikkaa koskevissa
paneelissa huomionarvoinen oli
Derek Hutchesonin (University
College Dublin) havainto siitä,
että Venäjän puolueet ovat ain-
akin vaaliohjelmilla mitattuina
lähtenyt toisiaan. Kun oppo-
sitiopuolueet ovat joutuneet mar-
ginaaliin, valtataistelut siirtyvät
valtapuolueen sisälle. Venäläisten
poliittinen tietoisuus ei ole ko-
vinkaan korkea, sillä puolueiden
jäsenistä (2 % väestöstä) tai jon-
kin puolueen kannattajista (20 %
väestöstä) suuri osa ei tuntenut
puoluettaan itselleen läheiseksi.

Politiikkaan liittyvien julkis-
ten skandaalien vertailu Bulga-
riassa ja Venäjällä puolestaan
osoitti kiinnostavia eroja maiden
poliittisten kulttuurien välillä.
Cambridgessa väitellyt bulga-
rialainen Gergana Dimova (St
Catharine's College, University
of Cambridge) totesi, että siinä
missä Bulgariassa julkisuuteen
pääsevän skandaalin tuloksena
ovat yleensä politiikkaan liittyvät
sanktiot, so. politiikan muutos,
Venäjällä seurauksena ovat hen-
kilöön liittyvät sanktiot, so. skan-
daalien kohteeksi joutuneiden

henkilöiden vaihtaminen ilman
muutosta politiikan linjassa.

Dmitry Strovsky (Ural State
University) analysoi yhteiskun-
nallisen konfliktien esittämistä
Venäjän mediassa. Hän käytti
tapausesimerkinä omaa oikeus-
taisteluaan jekaterinburgilaisen
koulun lakkauttamispäätöstä
vastaan, jota hän protestoi 18
vuorokauden nälkälakolla syksyl-
lä 2009. Paikallinen media joko
vaikeni tapauksesta tai puolusti
vallanpitäjien linjaa. Sen sijaan
osa valtakunnallisista lehdistä,
muiden muassa *Komsomolskaja
pravda* ja *Argumenty i fakty*, puo-
lustivat protestoijan näkökulmaa.

Kirjallisuuspuolella monikin
klassikkokirjailija oli saanut
oman paneelinsa, mutta mukaan
mahtui mukavasti myös nykykir-
jallisuutta. Joissakin sessioissa
heräsi viimevuotiseen tapaan
kysymys brittiläisen kirjallisu-
udentutkimuksen tilasta; esimer-
kiksi konferenssin aloittaneessa
Dostojevskin, Turgenevin ja
Tolstoin tuotantojen naiskysy-
mystä käsittelevässä paneelissa
sivutettiin niin vanha kuin uu-
dempikin feministinen kirjalli-
suusteoria täysin. Mukana oli
kuitenkin myös todellisia helmiä.
Tšehov-paneelissa puhuneiden
Andrei Scherbenokin (University
of Sheffield) jälkistrukturalistinen
analyysi ”Student”-novellin mer-
kitysrakenteesta ja Sarah Youngin
(University College London) kat-
saus *Sahalin*-matkaraportin kolo-
niaaliseen diskurssiin kuuluivat
konferenssin kirjallisuussitelmi-
en tieteellisesti ansiokkaimpiin.

Brittiläisten osanottajien kes-
kuudessa tuntui olevan käynnissä
jonkinasteinen sukupolvenvaihdos.
Britanniassa asuvia, mutta
usein alun perin Venäjältä ja muu-
alta Itä-Euroopasta peräisin olevia
nuoria tutkijoita oli runsaasti,
kun taas osa usein BASEESissa
nähdystä vanhan polven tutki-
joista ei tällä kertaa ollut mukana.
Ilahduttava esimerkki nousevasta
tutkijapolvesta saatiin venäläis-